

**PLANOWANE ZADANIA DO REALIZACJI W WIELKOPOLSKIM PARKU
NARODOWYM Z WYSZCZEGÓLNIENIEM PRAC W OBWODACH OCHRONNYCH
WPN**

SIERPIEŃ 2018 ROK

Dyrektor Wielkopolskiego Parku Narodowego jest zobowiązany do wykonywania zadań na terenie Parku zgodnie z następującymi aktami prawnymi:

1. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody.
2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 kwietnia 1957 roku w sprawie utworzenia Wielkopolskiego Parku Narodowego.
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 października 1996 roku w sprawie Wielkopolskiego Parku Narodowego.
4. Zarządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 stycznia 2018 roku w sprawie zadań ochronnych dla Wielkopolskiego Parku Narodowego; (na lata 2018 – 2019).

I. OBWÓD OCHRONNY PUSZCZYKOWO – leśniczy mgr inż. Krzysztof Jastrząb

1. **Udostępnianie Parku dla turystyki:**
 - ✓ prace porządkowe; zbieranie oraz wywóz odpadów,
 - ✓ naprawa i konserwacja urządzeń turystycznych, grodzień parkingów.
2. **Ochrona ekosystemów leśnych przed czynnikami abiotycznymi i biotycznymi** – kontrola pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę (*Lymantria monacha*).
3. **Hodowla lasu** – pielęgnowanie upraw w oddziałach: 15c, 19b, 52b; na łącznej powierzchni 1,50 ha, (II zabieg).
4. **Ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych** – utrzymywanie zieleni niskiej poprzez koszenie trawników na powierzchni 70 ar.
5. Monitorowanie wykonywanych czynności – prac związanych z modernizacją linii kolejowej E 59.

OCENA STOPNIA ZAGROŻENIA DRZEWOSTANÓW ZA POMOCĄ PUŁAPEK FEROMONOWYCH

Tekst i fotografie: Krzysztof Jastrząb

Fot. 1 i 2. Pułapka feromonowa (po lewej); Samiec brudnicy mniszki (*Lymantria monacha*) z charakterystycznymi grzebykowatymi czułkami różniącymi go od samicy (po prawej).

W miesiącach letnich dokonuje się oceny zagrożeń drzewostanów sosnowych i mieszanych z przewagą gatunków iglastych w wieku powyżej 20 lat przy pomocy pułapek feromonowych. Jednym ze sposobów, które można zastosować w celu odłowu samców motyli brudnicy mniszki (*Lymantria monacha*) są plastikowe pułapki w kształcie lejka, w których umieszcza się czerwoną gumkę – syntetyczny feromon płciowy o nazwie Lymodor. Wydziela on zapach samicy zwabiający samce do pułapek. Są one wywieszane przed rozpoczęciem rójki, na przełomie czerwca i lipca, na wysokości ponad 2 m nad ziemią w miejscach nasłonecznionych.

Fot. 3. Kontrola pułapek feromonowych

Rozmieszczenie pułapek nanosi się na mapę ochrony lasu. Kontrole pułapek polegają na liczeniu odłowionych samców brudnicy mniszki (*Lymantria monacha*), które zostały zwabione do pułapek. Wykonuje się je co 3 – 4 dni.

Dla leśnika najważniejszy jest moment, kiedy liczebność owadów zaczyna spadać, okres po kulminacji rójki. Wtedy należy przystąpić do drugiego etapu obserwacji, polegającego na wczesnym poszukiwaniu samic na 10 kolejnych pniach drzew sosny (transekt) lub metodą 20 drzew (10 pierwszych drzew rosnących wzdłuż brzegu drzewostanu, kolejne 10 zlokalizowane prostopadle do linii brzegu drzewostanu). Zebrane dane zostają przesłane do właściwego terytorialnie Zespołu Ochrony Lasu (ZOL) do 30 września br. Dopiero w ten sposób wykonana ocena liczebności pozwala określić realne zagrożenie drzewostanów sosnowych. Należy pamiętać, że nie same motyle są bezpośrednim zagrożeniem a gąsienice, które żywią się igłami.

Fot. 4. Liczenie złapanych w pułapkę feromonową samców brudnicy mniszki (*Lymantria monacha*)

Od maja do sierpnia 2018 roku, siedmiu studentów z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, realizuje unijny projekt stażowy „Studiujesz – praktykuj” w Wielkopolskim Parku Narodowym. Trzech studentów: Robert Janicki, Szymon Kozinoga oraz Wojciech Olma w większości czasu odbywali staż na terenie Obwodu Ochronnego Puszczykowo i Obwodu Ochronnego Wiry. Do ich zadań należało m.in. realizowanie powyższych czynności związanych z oceną stopnia zagrożenia występowania brudnicy mniszki.

II. OBWÓD OCHRONNY WIRY – leśniczy mgr inż. Dariusz Krupiński

1. **Udostępnianie Parku dla turystyki:**
 - ✓ prace porządkowe, zbieranie porzuconych odpadów,
 - ✓ drobne naprawy urządzeń turystycznych.
2. **Ochrona ekosystemów leśnych przed czynnikami abiotycznymi i biotycznymi** – monitoring pułapek na brudnicę mniszkę (*Lymantria monacha*), transekt.
3. **Hodowla lasu** – pielęgnacja gleby 1,50 ha, w miarę potrzeby.
4. **Ochrona ekosystemów nieleśnych** – koszenie trawników, przycięcie żywopłotów.
5. **Monitoring terenu przed szkodnictwem i defraudacjami.**

III. OBWÓD OCHRONNY WYPALANKI – leśniczy mgr inż. Dariusz Jaskólski

1. **Udostępnianie Parku dla turystyki:**
 - ✓ prace porządkowe na szlakach turystycznych i przy drogach publicznych oraz usuwanie dzikich zrzutów odpadów – teren całego obwodu ochronnego,
 - ✓ organizacja ognisk w bazie turystycznej.
2. **Ochrona ekosystemów leśnych przed czynnikami abiotycznymi i biotycznymi** – systematyczny przegląd i naprawa ogrodzeń młodego lasu uszkodzanych przez zwierzynę.
3. **Hodowla lasu** – niszczenie chwastów na uprawach leśnych na powierzchni 0,8 ha.
4. **Monitoring przyrodniczy** – obserwacje przyrodnicze flory i fauny ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych.
5. **Kontrola i ochrona mienia WPN przed zniszczeniami i kradzieżami** – działania prewencyjne w celu zabezpieczenia terenu WPN przed kłusownictwem na zwierzynę, ryby oraz zapobieganiem kradzieży drewna i zabezpieczaniem przed niszczeniem urządzeń turystycznych zamontowanych w terenie.

IV. OBWÓD OCHRONNY JEZIORY – leśniczy mgr inż. Marek Słowikowski

1. **Udostępnianie Parku dla turystyki** – prace porządkowe na szlakach turystycznych.
2. **Hodowla lasu** – pielęgnacja upraw, oddziały: 118A, 121j, 122d.
3. **Ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych:**
 - ✓ pielęgnacja zieleni niskiej – koszenie trawników,
 - ✓ naprawa tablicy informacyjnej „Aerator...” nad Jeziorem Góreckim,
 - ✓ odtworzenie pastwiska w oddziale 84j, powierzchnia 0,28 ha, prace przygotowawcze.
4. **Ochrona roślin** – monitoring roślin chronionych.

V. OBWÓD OCHRONNY OSOWA GÓRA – leśniczy Artur Kopczyński

1. **Udostępnianie Parku dla turystyki:**
 - ✓ prace porządkowe na szlakach turystycznych, w bazie turystycznej,
 - ✓ organizacja ognisk w stacji turystycznej.
2. **Ochrona ekosystemów leśnych przed czynnikami abiotycznymi i biotycznymi** – kontrola pułapek feromonowych na brudnice mniszkę (*Lymantria monacha*); 5 szt.
3. **Cięcia przebudowy, pielęgnacyjne i sanitarne** – wykonywanie cięć w pozycjach przygodnych 300 m³, (Uroczysko Niwka).
4. **Ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych** – pielęgnacja zieleni niskiej; koszenie trawników wraz z wywiezieniem, (III zabieg).
5. **Ochrona przed szkodnictwem** – patrolowanie terenu, kontrola stanów drewna.

VI. OBWÓD OCHRONNY GÓRKA – leśniczy mgr inż. Kamil Karaśkiewicz

1. **Udostępnianie Parku dla turystyki:**
 - ✓ prace porządkowe na szlakach turystycznych, zbiór odpadów z dowozem do miejsca zbiorczego,
 - ✓ przegląd urządzeń turystycznych i szlaków pod kątem bezpieczeństwa.
2. **Ochrona ekosystemów leśnych przed czynnikami abiotycznymi i biotycznymi:**
 - ✓ monitoring populacji brudnicy mniszki (*Lymantria monacha*) – odłów samców w pułapki feromonowe oraz wykonanie transektu,
 - ✓ kontrola grodzień leśnych.
3. **Cięcia przebudowy, pielęgnacyjne i sanitarne** – pozyskanie drewna 150 m³.
4. **Ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych** – pielęgnacja zieleni niskiej; koszenie trawników, (IV zabieg).
5. **Hodowla lasu** – pielęgnacja upraw; wykaszanie chwastów według potrzeb.
6. **Ochrona zwierząt:**
 - ✓ wyłożenie soli do lizawek,
 - ✓ monitoring zwierząt objętych ochroną gatunkową.
7. **Ochrona roślin** – monitoring roślin objętych ochroną gatunkową.
8. **Ochrona przed szkodnictwem** – patrolowanie terenu, kontrola brzegów jezior – działania prewencyjne w celu ochrony przyrody i mienia WPN w okresie letniego ruchu turystycznego.